

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

V. Alia item argumenta contra eandem sententiam examinantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

cum alio, quod tangit, quâ ratione indiuisibile additum indiuisibili non facit maius, neque continuum ex indiuisibilibus componi potest. Alia difficultas contra hanc solutionem, est illa, quam immediatè expendebam de immediatione partium, quia indiuisibile immediatum parti diuisibili, est immediatum parti habenti prius, & posterius, & ita deberet esse penetratum cum priori, ut sit posteriori immediatum. Vtrique difficultati respondere conabor: ad primam dico doctrinam illam de penetratione secundum rationem attractam, veram esse in his, quæ inter se proportionem habent, ut penetrarent, quia sunt eiusdem rationis, & eiusdem mensuræ, sicuti sunt duo puncta, utrumque indiuisibile, quibus optimè cohæret penetratio, non tamen habere locum in extremis disproportionatis ad penetrationem, qualia sunt punctum, & pars, quia nihil est in parte, quod diuisibile non sit, cum quo punctum penetrari nequit, quia entitas indiuisibilis non potest spatium diuisibile occupare. Hac ratione subsistit principium, ex quo hæc sententia impugnatur continuum ex punctis, quia hæc inter se penetrarentur, & defendi potest puncta non penetrari cum partibus. Ad illud de immediatione, dicendum est punctum esse immediatum toti parti diuisibili indiuisibiliter sumptæ, non verò parti sumptæ diuisibiliter, secundum quod alias partes in se continet, quibus punctum debet esse immediatum, & ita immediationem puncti non esse considerandam respectu posterioris partis, quod dicit pars seorsum sumptæ, secundum se, sed respectu totius partis indiuisibiliter sumptæ, cui toti punctum est immediatum, quia inter spatium partis, & puncti nullum aliud interiacet.

7 Quinto obijciunt contra eandem sententiam. In linea composita ex punctis infinitis vnum punctum est post aliud, & sine penetratione punctorum inter se: ergo Deus cognoscit punctum A & punctum B, inter quæ nullum aliud punctum mediat: ergo pars, quæ mediat inter illa est indiuisibilis. Probo consequentiam: pars illa nullum in se continet indiuisibile, aliàs duo illa assignata non essent immediata, sed id quod in se nullum continet indiuisibile, nullam continet vnionem: quod nullam continet vnionem est indiuisibile: ergo pars illa nullum in se indiuisibile continens, nullamque vnionem indiuisibilis est: ergo inter punctum, & punctum mediat pars indiuisibilis: ergo tota linea constat ex punctis indiuisibilibus. Respondendum est: puncta non esse penetrata, & omnia esse successiue collocata in linea partibus interiectis, & non punctis inter se immediatis, non tamen dari duo puncta, inter quæ non sint alia infinita puncta, quia cum inter punctum & punctum sit pars constituenda, & hæc essentialiter includat infinita puncta, hæc omnia infinita puncta inclusa in parte interiacente interiacent inter quæcumque duo puncta assignata, quæcumque illa sint, & sicuti non sunt puncta, neque possunt assignari à Deo; nam ea, quæ non sunt, à Deo assignari nequeunt, inter quæ non sit pars aliqua, ita non possunt assignari aliqua puncta, inter quæ non sint alia infinita inclusa in parte interiacente. Itaque iuxta hanc sententiam dicendum est post punctum immediatè partem venire, cuius nullum est primum punctum, sed ante quodcumque poterit aliud assignari, & ita nullum est punctum, quod sit immediatum puncto præcedenti partem istam, quia si aliquid daretur, esset primum punctum partis, & cum hoc non subsistat in parte, ita in illa nullum potest dari immediatum puncto præcedenti partem. Dixi partem immediatè succedere puncto, quod intelligendum est de parte indiuisibiliter sumptâ secundum se totam, quia inter totam partem, punctum nihil mediat, ut dicebam supra.

8 Hæc solutio adhibenda est iuxta hanc sententiam, neque aliquid est in illa vi argumenti extortum; quod huius sententiæ propugnatores, ut conclusionem defendendam explicant, non tradant, neque formâ argumentorum, quæ ad illam impugnandam fiant premi poterit. Fateor tamen me non posse concipere lineam compositam ex partibus, & punctis non penetratis, sed successiue, & in linea recta collocatis, quorum Deus non possit dicere, primum punctum, quod succedit in hac linea post punctum A est punctum B: nihilominus mihi est omnino certum, hanc difficultatem non esse hic specialem ratione argumenti facti, sed quam inuoluit simplex propositio continui Aristotelici, in quo sicuti nulla datur prima pars proportionalis, neque pars aliqua omnium minima, quod in hac opi-

nione est præcipua illius conclusio, ita non potest dari post hoc punctum, aliquid, inter quæ non medient alia, quia si hæc puncta ita immediata darentur, pars interiacens esset minima, quæ posset esse, & vltimò diuisa & prima, quæ immediatè succederet post tale punctum. Hæc dixerim, quia inuitus lego recentiores aliàs acutos, qui argumentum supra factum semel & iterum euidenter appellant, non perpendentes in hac re fuisse ab omnibus vias difficultates, & non illarum euidentias, sed solutiones desiderari, nullamque ab ipsis reddi, qui tritis difficultatibus euidentias passim excitant.

PUNCTVM V.

Alia argumenta contra eandem sententiam examino.

Sexto adduco argumentum, quod difficillimum contra hanc sententiam appellat Arriaga. Deus videt omnes diuisiones possibiles circa hanc chartam, non solum illas, quæ simul fieri possunt, sed quæ successiue, & diuisiue possunt contingere, ita ut præter has diuisiones, quas Deus cognoscit, nulla amplius sit possibiles, alioquin Deus non cognosceret omne possibile, sed aliquid illi restaret cognoscendum: ergo Deus scit per has diuisiones chartam redactam ad indiuisibilia. Consequentiam euidenter probare, dicit Arriaga, quia si per illas diuisiones non videret chartam redactam ad indiuisibilia, videret adhuc restare nouas diuisiones, nec vidisset omnes, quod iam supponimus. Vrger, Deus habet hoc iudicium, si hæc diuisiones, quas ego hodie cognosco, simul existerent, nihil amplius esset diuisibile in hac charta, alioquin ego non cognouissem omnes: ergo per eas diuisiones cognoscitur charta resoluta in indiuisibilia: ergo à parte rei ipsa non constat nisi indiuisibilibus, vnitis tamen inter se, & consequenter actu constituentibus rem diuisibilem. Hoc argumentum ait Arriaga alicui visum rem demonstrare, forsitan ita contingeret, sed non ita mihi visum fuit: facilius, & clarè totam illius difficultatem à me exhauriendam promitto, qui vix aliorum, quæ adduxi, vim minuire præsumpsi. Omitto modos respondendi huic argumento, quos refutat Arriaga, quia nec mihi placent, neque de illis curo, & solutionem cui assensuros spero, qui rem attentè perpendant, adhibeo.

Fateor Deum cognoscere omnes diuisiones possibiles, & in hoc continuo, nego tamen cognoscere diuisiones illas omnes possibiles posse inter se cohærere, sed tantum noscitur ex possibilibus omnibus diuisionibus posse produci quæcumque multitudinem finitam, de etiam ad præsentem quætionem cognoscere posse multitudinem aliquam infinitarum diuisionum posse existeri, namquam tamen posse cognoscere diuisiones omnes possibiles posse existeri, & ita neque cognoscit continuum esse vltimò diuisum, quia non ex eo, quod omnes diuisiones cognoscat Deus, continuum erit diuisum, quia cognitio diuisionis non est continui diuisio, neque cognoscit omnes diuisiones posse inter se coexistere, & ita non cognoscit posse vltimò diuisi. Ex hac doctrina patet sub illa conditione, si omnes diuisiones, quas ego cognosco modo existerent, non posse videre Deum continuum permanere vltimò diuisum, quia si nomine diuisionis intelligatur præcisè corruptio vnionum sine habitudine ad extrema permanentia, ita ut conditio sit, si corruptæ sint simul omnes vniones, quas modo corruptibiles agnosco, sub hac conditione videret Deus necessariò nihil continui, neque diuisibile, neque indiuisibile permanentium, quia ut dicebam Punct. 3. num. 7. implicat corrupti omnes vniones, partibus permanentibus, & implicat aliquam partem permanere sine aliquibus vnionibus, quas includit in suo conceptu essentiali, ac proinde per locum intrinsecum corruptio omnium partium necessariò infertur ex corruptione omnium vnionum, sicut infertur corruptio hominis ex corruptione vnionis inter materiâ, & formam. Si conditio sit, si existerent omnes diuisiones, quas cognosco possibiles, sumptis diuisionibus strictè quatenus dicunt corruptionem vnionum & permanentiam extremorum, quæ dicuntur diuisa, conditio illa in se inuolueret apertam implicationem, quia diceret existentiam, & corruptionem eorundem entitatum, quia diceret corruptionem omnium vnionum;

vnionum, quæ per locum intrinsecum, vt modò dicebam, & probauit loco citato, dicit destructionem totius continui, & insuper diceret existentiam extremorum diuisionis seu partium, quæ dicebantur diuise: ergo illa conditio in se intrinsecè dicit ex parte obiecti existentiam, & corruptionem, seu negationem existentie earundem entitatum, quapropter ex illa inferretur eadem contradictio, quam in se continet, videlicet existere omnes vniones partium, positas omnibus diuisionibus, quia extrema diuisa, quæ existentia supponuntur, in suo conceptu essentiali vniones includunt, & non existere aliquam vnionem, quæ supponuntur omnes corruptæ per positionem omnium diuisionum, quæ formaliter dicunt corruptiones vnionum. Rursus explico contradictionem in conditione imbitam. Hæc diuisio sumpta non tantum pro negatione vnionis, sed posituè pro negatione vnionis, & existentia extremorum, quæ ante diuisionem erant vnita, dicit extremorum existentiam, & consequenter id, per quod extrema constituantur formaliter, quæ constituantur per vniones, quas in se includunt, quia vt sepe dixi, omnis pars continui essentialiter includit vniones, ratione quarum diuisibilitas illi essentialis conuenit: ergo existentia extremorum dicit existentiam vnionum, per quas constituitur: ergo hæc diuisio importat negationem huius vnionis terminatæ ad extrema diuidenda, & existentiam vnionum constituentium eadem extrema: sed reliquæ omnes diuisiones distinctæ ab ista, dicunt negationem omnium vnionum distinctarum ab hac, quæ ex vi huius diuisionis corrumpitur: ergo dicunt negationem vnionum, quarum existentiam dicit hæc diuisio: ergo omnes diuisiones inter se coexistentes dicunt obiecta contradictoria, hæc enim dicit negationem vnionis, cuius existentiam importat illa diuisio.

3 Restat modò explicare quomodo Deus possit intentionaliter quantitatem vltimò diuidere, & quomodo diuisa sit respectu diuini intellectus ex vi cognitionis, quæ cognoscit omnes diuisiones possibiles, quæ simul, & successiue possunt quantitati contingere, quod ex doctrina tradita facillè poterit explicari. Deus cognoscit possibiles diuisiones, ex vi huius cognitionis cognoscit hanc diuisionem dicere corruptionem huius vnionis; verbi gratia, vnionis A, & existentiam vnionis B. Cognoscit similiter illam diuisionem dicere corruptionem vnionis B, & existentiam vnionis A. Cognoscit insuper extrema huius diuisionis, & extrema illius in aliquo communicare, quia ex vi huius diuisionis cognoscit vnionem hanc corruptam, & hæc duo extrema existentia, quorum extremorum cognoscit posse alterum diuidi in duplex aliud extremum vtrumque communicans cum extremo aliis diuisionis, & ita cognoscit omnes diuisiones possibiles, quarum infinitæ in extremis communicant, & dicunt inter se obiecta contradictoria, & ita cognitis his diuisionibus adhuc non cognoscit quantitatem diuisam in partes omnino indiuisibiles, sed semper in partes diuisibiles, quia nullum extremum alicuius diuisionis est indiuisibile, sed quodlibet importat infinitas partes, in quas diuidi potest, & infinitas vniones. Quod si diuisiones alie importent corruptionem harum vnionum, diuisio, quæ importat corruptionem huius vnionis, cuius existentiam importabat alia diuisio, importat existentiam vnionis, cuius negationem illa alia diuisio importabat, & ita nunquam datur diuisio, quæ non importet existentiam vnionum ex parte extremorum, licet earundem vnionum corruptionem importent alie diuisiones; iam enim sepe dixi diuisiones has importare obiecta contradictoria. Ratio doctrinæ traditæ hæc est: obiecta sunt in mente diuina eo modo, quo sunt in se, ea enim est infinita perfectio intellectus diuini, vt obiecta eodem prorsus modo, quo in se habent, attingantur mente diuina: sed in se diuisiones omnes collectiue sumptæ important obiecta contradictoria, & infinita membra diuidentia communicantia: ergo eodem modo sunt in intellectu diuino per cognitionem, ex vi cuius indicat ille obiecta inter se contradictionem inuoluere, & infinita illorum membra diuidentia esse communicantia. Quod si Deus posset mentaliter continuum diuidere per omnes diuisiones collectiue sumptas in membra diuidentia nullo modo inter se communicantia, neque in se quatenus membra diuidentia implicantia, suppositis etiam omnibus diuisionibus continui iam exercitis, tunc fateor quantitatem cognoscendam esse à Deo vltimò diuisam in partes

omnino indiuisibiles, cum verò neque mentaliter possit ita continuum diuidere, quia continuum ita diuisum dicit præcisionem omnium partium ab omnibus vnionibus, quæ inuoluit apertam implicationem, sicut inuolueret præcisio hominis ab vnione inter materiam, & formam, ita non potest Deus cognoscere continuum adhuc mente diuisum in partes omnino diuisibiles, neque illud mente vltimò diuidere in extrema non communicantia, & non contradictoria. Ex hac doctrina concludo, cognitis omnibus diuisionibus possibilibus, non cognosci continuum diuisum in aliquod extremum, quod in se diuisibile non sit, licet continuum diuisibile non sit aliqua diuisione existente vltra collectionem diuisionum, quas Deus cognoscit, quia cognoscit omnes, quæ possunt cognosci, vltra quas non est alia diuisio, non chimerica excogitabilis. Censeo nec minimum difficultatis propositæ scrupulum doctrinæ traditæ penitus extingui non posse.

4 Ex eadem doctrina pulchra ratio redditur, cur non possit Deus, neque successiue, neque simul exercere omnes diuisiones continui, quas posset diuisiue, id est, has illis non exhibitis, exhibere; illarum enim coexistentia importat manifestam contradictionem sepe repetitam existentie, & corruptionis earundem vnionum. Ex quo etiam inferes frigidè arguere Arriagam sect. 6. num. 65. si Deus vna vice diuideret continuum quantum diuisibile est, illius partes manerent omnino diuise, & indiuisibiles, ergo continuum tantum constaret ex indiuisibilibus. Non repugnantiam antecedentis contendit probare, ex eo, quod non repugnet simul infinitas entitates produci à Deo, ac proinde etiam si diuisiones continui sint infinitæ, poterunt simul fieri à Deo, etiam si successiue non possent omnes pertransiri. Frustra laborat Arriaga in ostendenda non repugnantia coexistentie omnium diuisionum, ex eo quod non repugnet infinitum in actu, quia nullus, qui rem attentè perpendat, dicit repugnare coexistentiam omnium diuisionum præcisè ex eo quod diuisiones possibiles sint infinitæ, quia in opinione, quæ asserit posse dari actu infinitum, possent existere omnes illæ diuisiones, & sicuti Deus produxit infinitas vniones actu simul, posset similiter actu simul omnes corrumpere. Repugnantia assignanda est ex eo, quod quælibet pars continui essentialiter est diuisibilis in infinitas partes, quamlibet illarum rursus in alias infinitas diuisibiles, & sic in infinitum. In hoc enim differt opinio Peripatetica ab opinione illorum, qui continuum ex infinitis indiuisibilibus componunt, vtrique enim constituit continuum, quod infinitis diuisionibus potest secari: sed his positis, membra diuidentia continui Aristotelici adhuc manerent per infinitas alias diuisiones in infinitum diuisibilia, membra verò diuidentia continui ex infinitis indiuisibilibus constructa, iam vltimò diuisa permanerent. Hæc iuxta repugnantiam, quam omnes assignant, ne continuum vltimò diuidatur, iuxta doctrinam verò à me explicatam in solutione precedentis argumenti, facillè redditur implicatio coexistentie omnium diuisionum ex obiectis contradicentibus, quæ diuisiones omnes collectiue sumptæ intrinsecè inuoluunt.

5 Instat Arriaga: Deus potest diuidere, quæ diuidere potest, quæ est propositio identica, & summè vera: faciat hoc actu, quia possibile positum in se nullum sequitur inconueniens, tunc esset quantitas vltimò diuisa: ergo potest vltimò diuidi: distingo antecedens: Deus potest facere quaecumque diuisionem quam potest facere, concedo: Deus potest facere omnes diuisiones quas potest facere, nego propositionem; quam summè veram appellat Arriaga, quam præpè summè falsam esse censeo, quia etiam si identica sit, illius subiectum non subsistit, & sicut hæc propositio *Antichristus iustus est*, *Antichristus iustus*, est falsa, etiam si sit identica, sic & illa, non enim datur collectio aliqua omnium diuisionum, quas Deus possit simul, simultate se tenente ex parte obiecti exercere, vltra quam non possit aliam addere. De fallacia harum propositionum dixi Controuerfia 14. Puncto 6. in fine. Sed esto do Arriagæ subiectum illius propositionis subsistere, & propositionem veram esse, ex illa non inferetur, Deum posse diuidere continuum omnibus diuisionibus possibilibus, quia Deus non potest omnes diuisiones possibiles simul exercere, sed diuisiue ex illis has, vel illas, quia omnes coexistentes important obiecta contradictoria, vt probaui, & ita distinguenda esset illa propositio: Deus potest exercere simul omnes diuisiones, quas potest exercere simul, trāseari

posset exercere simul omnes diuisiones, quas potest exercere diuisione, nego; sed Deus potest exercere omnes diuisiones possibiles, distinguendo diuisione, concedo: collectiue, nego: hoc est, ex omnibus quas simul potest simulare se tenente ex parte potestatis, potest has, vel illas, quas ipse præ aliis eligere maluerit exercere, concedo: omnes, quas simul potest simulare se tenente ex parte obiecti, nego consequentiam, quia similitudo omnium diuisionum possibilibum inuoluit manifestam implicationem. Vnum inferretur ex propositione ista, quam ad præsentem questionem dedi Arriaga: *Deus potest exercere simul omnes diuisiones simulare se tenente ex parte obiecti, quas potest simul exercere simulare se tenente ex parte obiecti*, videlicet Deum posse hanc, & nunc continuum tot diuisionibus diuidere, ut non posset, his permanentibus diuisionibus, Deus aliam eidem continuo superaddere, etiam si diuisum non esset omnibus diuisionibus possibilibus, quod falsum est: idem propositionem illam falsam esse dixi, quam tantum dedi Arriaga ad id, quod ille intendebat, videlicet posse continuum diuidi omnibus diuisionibus possibilibus, quod nullo modo ex prædicta propositione infertur.

6 Vltimo obicitur: Omnia puncta, & omnes partes, quæ hoc continuo includuntur, habent terminos saltem extrinsecos, & possunt pertransiri: ergo neque partes, neque puncta huius continui sunt infinita. Respondeo partes, & puncta habere terminum in ordine ad spatium, & in ordine ad extensionem, quia non constituunt extensionem infinitam, & ita tota illorum extensio potest finire, & pertransiri. Rationem, propter quam infinitam extensionem partes infinitæ non constituunt, dedi ex Philosopho & ex omnibus Mathematicis punct. 3. num. 1. Videlicet, quia non dantur in continuo infinitæ partes inter se æquales, & coaliquotæ. Partes istæ inæquales, & puncta ista in continuo inclusa infinita simpliciter secundum multitudinem, secundum hanc rationem pertransiri non possunt. Vnde si Deus ab hoc instanti in singulis æternitatis instantibus singula puncta, & singulas partes assumeret, nunquam partes, aut puncta huius continui exhaustisset, quia semper posset illud iterum, & iterum diuidere, & hac parte assumpta, relinquere partem diuisibilem in infinitas alias assumptibiles.

PUNCTVM VI.

Argumenta contra continuum Aristotelicum in successiuis expendo.

1 Nullus est, qui non præsentiat difficultates, quæ in successiuis contra continuum Aristotelicum insurgunt: ideo, breuiter illas expendam, libens enim immoror in soluendis argumentis, quæ in hac materia sunt, & inuitis scribo difficultates, quæ in hac re cæcorum etiam oculis patent. Duo sunt successiuorum genera, quædam successiua dicuntur, quia successiue fiunt, licet permanentes existant, postquam primo producantur, horum est alteratio, quæ successiue fit in subiecto, & simul perseverat in subiecto simul retinente eundem calorem, ex vi eiusdem passionis, per quam illum successiue recipit, huiusmodi successiua, per accedens successiua dicuntur. Alia sunt successiua, quorum natura ita fugax est, ut nunquam partes illius inter se coexistant, sed vnâ adueniente, in eadem mensura præcedens corrumpatur, huius generis est motus localis, & tempus, quorum partes nunquam inter se coexistunt. In his, quæ successiue per se, & essentialiter dicuntur contra sententiam Aristotelis valde vrgentia fiunt argumenta, quæ iam constituo.

2 Partes temporis essentialiter sunt successiue: ergo nunquam sunt duæ partes illius simul: ergo nunquam existit diuisibilis aliqua temporis pars. Prior illatio ex antecedenti infertur manifestè, illa enim successiua sunt, quorum vnum est post aliud, & non vtrumque simul: posteriori probo: Si existeret aliqua diuisibilis pars temporis, in illa mensura, in qua illa existeret, existerent partes, in quas ipsa diuidi potest, & quibus componitur: sed nunquam possunt sibi coexistere: ergo nunquam potest existere aliquid compositum ex his partibus, quia implicat compositum existere sine coexistentia illorum, ex quibus componitur, & hæc est legitima consequentia: non possunt co-

existere materia & forma: ergo non potest existere compositum ex materia & forma. Reculant nonnulli obicuros, & implexos difficultatis sinus ingredi, & ita respondent partem temporis successiue existere, & non simul, & ita sufficere existentiam partium successiuarum, & non simultaneis enim debet esse partium existentia, qualis est existentia totius, & ita homo cum natura sua sit permanens, & totus existat, requirit partes inter se coexistentes, tempus verò cum sit entitas ex natura sua transiens, & successiua, non requirit partes coexistentes, sed partibus successiue fluentibus contentum est. Frustrâ nondum prælio inito fugam meditantur, qui prædictam solutionem exhibent, cogam illos propriis argumentorum impetum sustinere, & illa penetrare, quæ nondum tacta terrent. Sic illos aggredior. Id, quod est successiue partium partim est actu, partim fuit, & partim erit, & de omni illo, quod fuit, aliquando dictum est, actu existit, idemque necessariò dicendum est aliquando de illo quod futurum est, quidquid enim futurum est aliquando actu est. Inquiri ergo de parte illa diuisibili quando actu sit, cum semper tantum actu sit instans indiuisibile. Probo insuper nihil partis diuisibilis actu esse posse, quatenus esse actu distinguitur ab hoc quod est fuisse, aut futurum esse. Ad hoc ut aliquid sit actu, ut esse actu distinguitur ab hoc, quod est fuisse, vel futurum esse, requiritur, ut id, ex vi cuius constituitur actu existat: sed pars diuisibilis, siue æquata, siue inæquata, & quidquid non est instans temporis constituitur per aliquid prius, & posterius: ergo ut actu existat, actu debet existere id, quod est prius, & posterius: sed implicat actu existere (loquor semper de existentia actuali, ut distincta à præterita, & futura) id, quod habet prius & posterius, quia dum existit prius, non existit, sed existit, quod est posterius, & dum existit posterius non existit, sed extitit quod est prius: ergo implicat actu existere pars aliqua temporis constituta essentialiter per aliquid prius & posterius. Ex repugnantia existentie actualis partis diuisibilis temporis intetur, repugnare partem diuisibilem eiusdem esse præteritam, aut futuram, quia præteritum est illud, quod habuit existentiam, & de quo verum fuit dicere, actu existit: ergo entitas cui repugnat actu existere, nunquam potest esse præterita. Eadem ratione non potest esse futura, quia futurum est illud, quon actu erit, & de quo verum erit dicere, non actu existit.

Respondent Thomistæ, partes temporis existere ratione instantium, & non ratione sui. Contrâ: existere partes temporis ratione instantium, vel dicit tantum existere instantia, vel existere partes existentia instantium. Si primum dicat Thomista, dicit tantum existere instantia, & non existere partes temporis. Secundum dici non potest, quia nihil potest existere existentia alienâ, existentia enim à propria entitate non distinguitur. Deinde etiam si distingueretur, quid diuisibile non posset existere existentia rei indiuisibilis, quia existentia rei diuisibilis habet prius, & posterius, & dicit essentialiter extensionem, existentia rei indiuisibilis non habet prius, & posterius: ergo non potest esse eadem existentia communis rei diuisibili, & indiuisibili, quia in existentia partis reperitur prius, & posterius, quod in existentia indiuisibilis reperiri nequit. Secundò in hoc instanti temporis pars est futura: ergo vel ratione sui, vel ratione huius instantis: si ratione sui: ergo pars existentiam habebit ratione sui: ergo verum erit dicere, pars existentiam habet ratione sui: ergo pars non existit ratione instantis, sed ratione sui. Si dicas partem esse futuram ratione instantis quod est, apertè conuinceris, quia instans est actu, & non est postea futurum, potius ratione instantis, si pars existit existentia instantis, diceretur præsens, quia per existentiam actu præsentem non potest aliquid constitui futurum, dum ipsa existentia formaliter actu est existens, & non potest esse futura, quia non potest ultra hoc instans existere in aliquâ mensura, quæ nondum actu sit. Si dicas esse futuram ratione instantis futuri, sic argumentor: immediatè post hoc instans vel est futurum aliud instans, vel pars. Si instans: ergo tempus componitur ex instantibus immediatè succedentibus: si immediatè est futura pars actu existens, vel ergo erit existens ratione huius instantis, vel ratione venturi, non ratione huius, quia per te non constituitur futura ratione illius, quod est præsens, & futurum non est: non ratione instantis venturi, quia quando illud adueniat iam pars erit præterita: ergo non poterit ratione instantis venturi constitui præsens, quia nihil potest constitui